

Akkuyu ya da sırlar ülkesi

Parlamerter sistemin ortadan kalkmasıyla, yasanın yürütmeyi denetim aracı olan "soru", eski hükmünü kaybetti.

Partili Cumhurbaşkanlığı'na geçince bir "kurul"un üyesi olmaktan çıkan bakanlar, milletvekillerinin halkı doğrudan ilgilendiren konulardaki sorularına dahi cevap vermiyor. Veya değişik bahanelerde cevap vermekten kaçınıyor.

İktidar, bir iş yapma biçimi olarak "ticari sır" lafını seviriyor. Halka karşı şirketlerin çıkarlarını savunan ve ön plana alan "ticari sır" ifadesi, en rağbet gören cevapların başında geliyor.

Rusya ile Türkiye arasında milletlerarası bir anlaşmaya dayalı Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS) faaliyetleri konusunda da benzer durum yaşandı. CHP Mersin Milletvekili **Alpay Antmen**'in Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'a yönelttiği sorular da aynı akıbetten payını aldı.

Antmen, Akkuyu NGS deniz yapılarının temelini 2015 yılında atıldığını anımsatarak, geçen beş yıllık süre içinde inşaatta kullanılmak üzere hangi malzemelerin ithal edildiğini sordu. Diğer iki sorusu ise şöyleydi:

■ İthal edilen ürünlerin ödemeleri ne şekilde, ne zaman yapıldı?

■ İthal edilen ürünlerin içinde sadece uzman gözetiminde kullanılabilir veya kurulacak malzemeler bulunmakta mıdır? Varsa bunlar nelerdir? Kurulumları hangi tarihlerde, ne tür şekillerde kimler tarafından yapılmıştır?

CEVAP ÜÇ AY SONRA

Antmen'in **TBMM** Başkanlığı'na mart ayında yönelttiği soruların cevabı hazırlandı. Bakanlık'tan üç ay sonra gelen cevap "ticari sır" oldu. Sadece milletvekili değil, temsil ettiği "millet" ile dalga geçildiği hissi veren bu cevaba karşılık Antmen de tepkisel bir karşılık verdi. Akkuyu NGS şirket yönetimindeki tek Türk vatandaşının çifte vatandaş olduğunu, bir diğer yabancı yöneticinin kendi ülkesinde yolsuzluktan mahkum olduğunu anımsatan Antmen'in

Çiğdem TOKER

ciğdemtoker@sozcu.com.tr

şu ifadesi bence hepimizi ilgilendiriyor:

"Yani yabancılar ülkemize her istediğini getirebiliyor ve halktan bu saklanıyor mu? Daha vahimi bana göre devlet de ne getirildiğini bilmiyor. Tamamen Rusya'ya bırakmış durumdadır. Yarın bir çatışma, savaş durumunda burası Rusya tarafından ne amaçla kullanılacak?"

LİMAN VE OFF-SHORE İŞLERİ

Akkuyu NGS A.Ş. konusunda önemli diğer iki meselenin, yine iki ayrı yazıyla bu köşeden geçen sene duyurduğumuz, şirketin liman kurma hakkı ve vergi cenneti adalarda işlem yapabilme hakkı olduğunu anımsatalım. (Bu şirket kararları ticaret siciline yansdı)

Antmen'in açıklamasında söz ettiği Akkuyu NGS yönetiminde yer alan ve ülkesinde yolsuzluk oluşturmasına uğramış isim, Henri Proglío. Okurlar, ülkesinde üst düzey şirket yöneticisi olan Proglío hakkındaki iddialardan, Fransa Sayıştay'ının inceleme haberlerinden bu köşede 6 Ocak 2020'de yayımlanan "**Akkuyu'da vergi cenneti operasyonu tamam**" başlıklı yazıyla haberdar olmuştu.

Bitirirken anımsatalım: Türkiye'de vatandaşlar devletin Rusya'ya satın alma garantisini verdiği elektriği 15 yıl boyunca vergileriyle karşılayacak.

Ama Türkiye'de kurulu Akkuyu NGS A.Ş.'nin Türkiye topraklarında kurduğu kendisine ait limanda nasıl bir trafiği olduğunu halk bilmeyecek, "off shore" şirketleriyle her türlü para alışverişini gerçekleştirecek. Böyle bakıldığında Ticaret Bakanlığı'nın "ticari sır" cevabı, biraz daha anlaşılır hale geliyor.

Not: Akkuyu'da nükleer santral kurulmasına ilişkin milletlerarası anlaşma, 6 Ekim 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı. Garantilerin ayrıntıları orada mevcut.